

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 2 ====

Obča geografija – Geografija Slovenije

Petek, 1. junij 2018 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpiti pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 3 prazne.

Barvna priloga ima 2 strani (17–18).

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

1. Imenujte tipa podeželskih naselij, ki ju prikazujeja slika 8 in slika 9 na barvni prilogi.

Slika 8: _____

Slika 9: _____

(2 točki)

2. Na sliki 10 na barvni prilogi sta s črkama A in B označeni območji z različno gostoto prebivalstva. Opišite naravnogeografski vzrok za prevladujočo gostoto prebivalstva na območju, označenem s črko A, in družbenogeografski vzrok za prevladujočo gostoto prebivalstva na območju, označenem s črko B.

Naravnogeografski vzrok (A): _____

Družbenogeografski vzrok (B): _____

(2 točki)

3. Opišite demografsko posledico suburbanizacije v primestnih naseljih.

(1 točka)

4. Besedilo opisuje značilnosti dela mesta v eni od gospodarsko manj razvitetih držav. Imenujte opisani del mesta.

»Po dobrem kilometru razkošnih izložb in stavb se znajdem v predelu, kjer se mimoidoči zredčijo, otroci, ki jih že dolgo ni nihče umil ali počesal, pa se igrajo v jarkih in umazaniji. Mimoidoči strmijo vame, kot da ne spadam tja. Fotoaparata se ne upam potegniti iz nahrbtnika. Pokličem taksi. Kasneje mi povedo, da so taksiji nevarni in da je vsak od naših znancev v taksijih že imel neprijetno izkušnjo; da so mu grozili z orožjem, ga pretepli.«

(Vir: Petek, M., in drugi, 2007: Zbirka nalog za geografijo za maturo. Mladinska knjiga. Ljubljana)

(1 točka)

M 1 8 1 5 0 1 1 2 0 5

5. Pojasnite spremembo v kakovosti življenja, ki bi jo izboljšava ene izmed mestoslužnih dejavnosti povzročila v delu mesta, opisanem v besedilu naloge 4.

(2 točki)

6. Pojasnite vzrok za čedalje manjše povpraševanje po stanovanjih v mestnih središčih gospodarsko razvitih držav.

(2 točki)

Slovenija 1

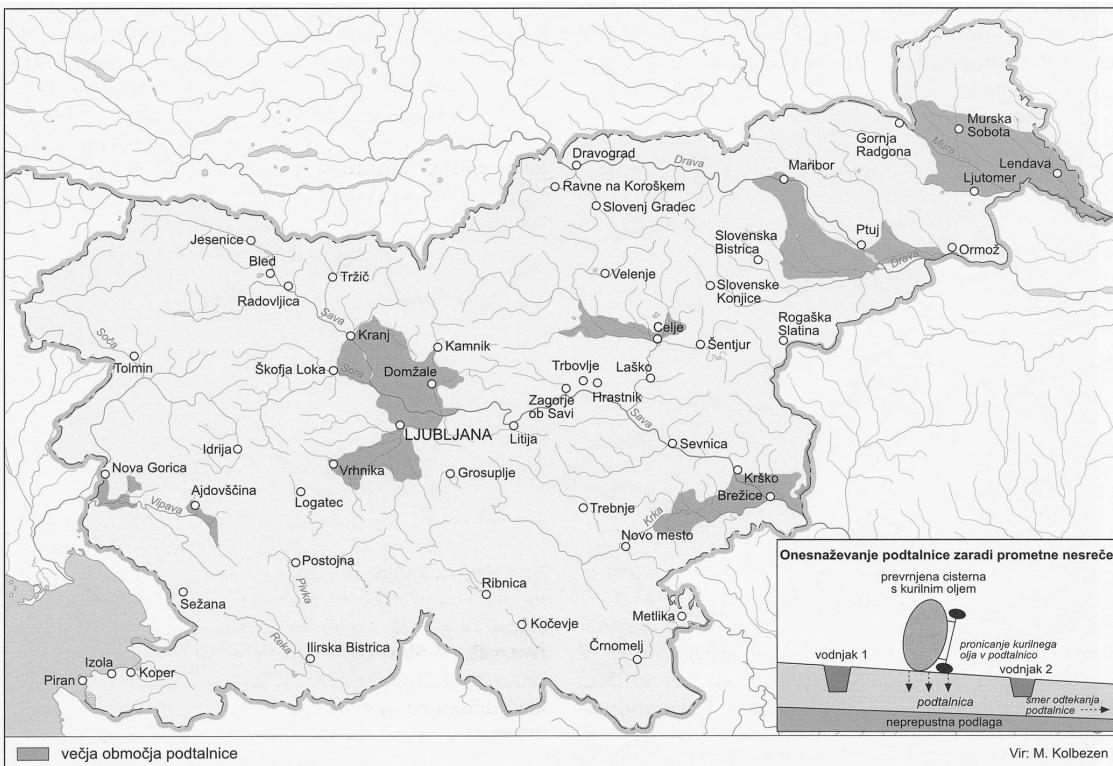
7. K Triglavskim jezerom in Ptujskemu jezeru napišite vrsto jezer glede na njihov nastanek.

Triglavská jezera: _____

Ptujsko jezero: _____

(2 točki)

8. Slika 1 prikazuje območja s podtalnico v Sloveniji. Največje zaloge so v nižinah. Napišite še dve reliefni obliki, v katerih je podtalnica.

Slika 1

(Vir: Klemenčič, M., in drugi, 2002: Geografija Slovenije 1. Učbenik za 3. letnik gimnazij, str. 44. DZS. Ljubljana)

2

(2 točki)

9. Obkrožite črki pred dvema pravilnima trditvama.

- A Onesnaženost večine slovenskih rek narašča.
 - B Ljubljanica teče v jadranskem povodju.
 - C Jedrska elektrarna Krško izrazito prispeva k onesnaževanju Save.
 - D Onesnaženost rek je manjša v povirju.
 - E Zaradi mokrišč je nihanje vodostaja nekaterih slovenskih rek manjše.

(2 točki)

M 1 8 1 5 0 1 1 2 0 7

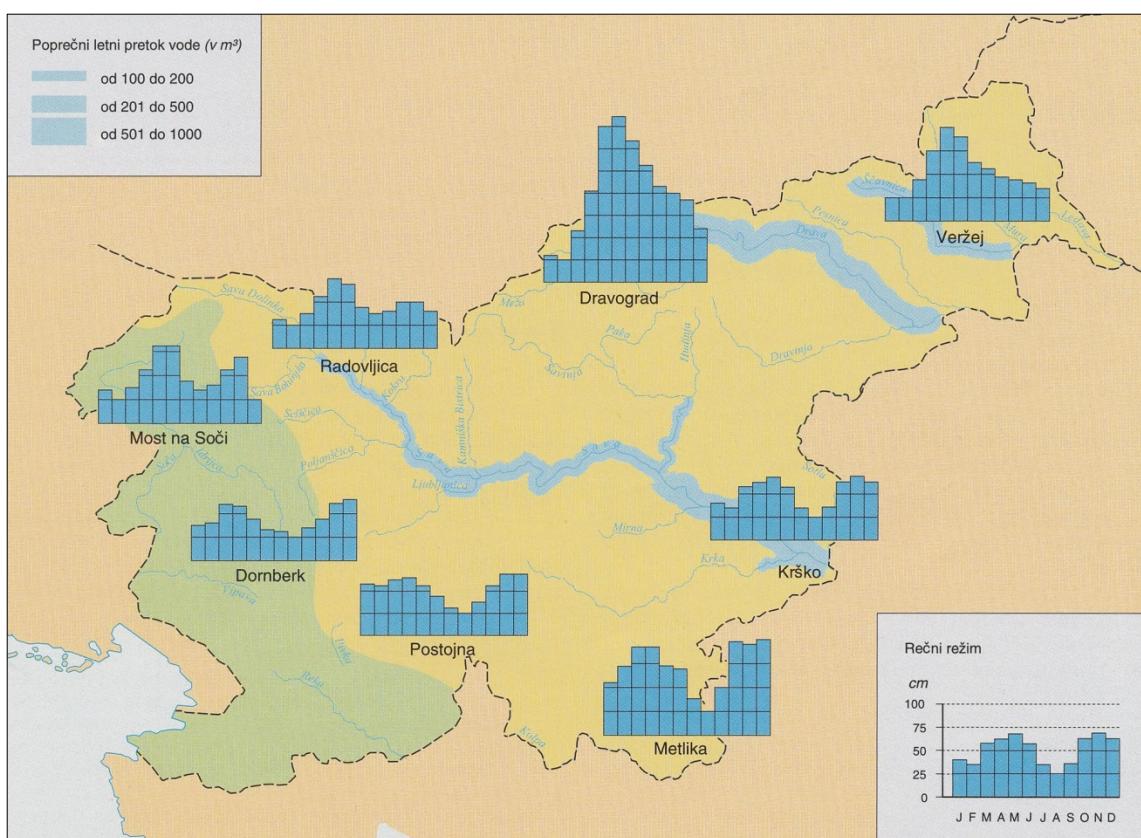
10. Odtočni količnik, ki označuje razmerje med količino padavin in odtečeno vodo po površju, je v Sloveniji zelo različen. Imenujte veliko slovensko pokrajinsko enoto (makroregijo), v kateri je odtočni količnik največji. Opišite naravni vzrok za visok odtočni količnik v tej pokrajini.

Velika slovenska pokrajinska enota: _____

Opis: _____

(2 točki)

11. S pomočjo slike 2 pojasnite razliko med rečnima režimoma Save pri Radovljici in Save pri Krškem.

Slika 2

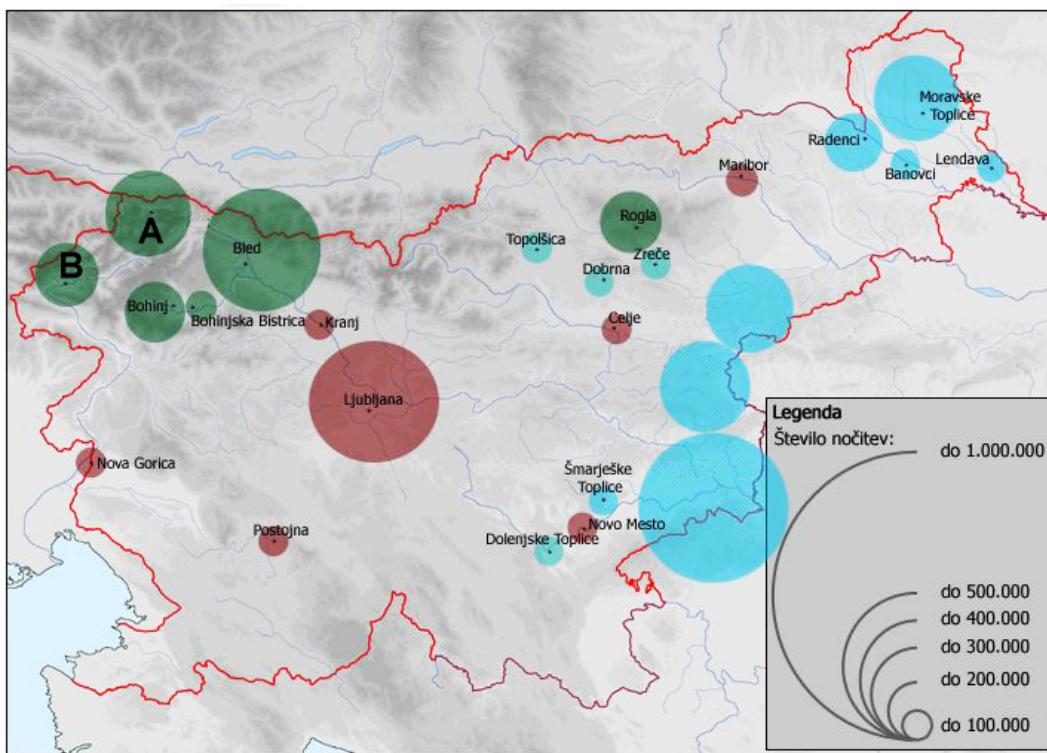
(Vir: Brinovec, S., in drugi, 2006: Geografija, zbirka maturitetnih nalog 1999–2004, priloge in rešitve, str. 57. Državni izpitni center. Ljubljana)

(2 točki)

Slovenija 2

12. Imenujte gorska turistična kraja, ki sta na sliki 3 označena s črkama A in B.

Slika 3

(Prirejeno po: Godec, G., in drugi, 2006: Slovenija – družbenogeografske značilnosti. Elektronski vir. Svarog. Miklavž na Dravskem polju)

A: _____

B: _____

(2 točki)

13. S pomočjo slike 3 v nalogi 12, ki prikazuje letno število prenočitev v izbranih turističnih krajih, imenujte veliko slovensko pokrajinsko enoto (makroregijo), v kateri je turistični kraj, ki ima med 400.000 in 500.000 prenočitev letno. Opišite glavni vzrok za velik turistični obisk tega kraja.

Velika slovenska pokrajinska enota: _____

Opis: _____

(2 točki)

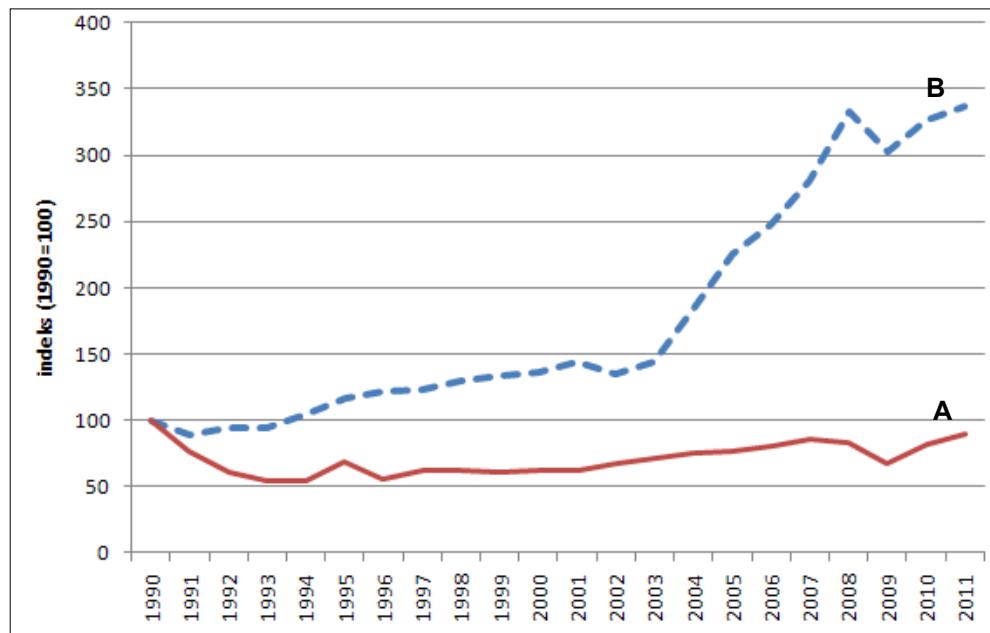
14. Letalski promet povečuje število turistov in turistični dobiček. Opišite še dva druga pozitivna vpliva letalskega prometa na turizem Slovenije.

1 _____

2 _____

(2 točki)

15. Na sliki 4 je prikazano spreminjanje obsega tovornega cestnega in tovornega železniškega prometa v Sloveniji med letoma 1990 in 2011. Izpišite črko krivulje, ki prikazuje spremenjanje obsega tovornega cestnega prometa, in pojasnite vzrok za spremembe.

Slika 4

(Prirejeno po: http://kazalci.ars.si/?data=indicator&ind_id=416. Pridobljeno: 27. 3. 2016.)

Črka: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

16. Predstavljajte si, da pišete usmeritve turističnega razvoja Bohinja v prihodnosti, ki morajo izhajati iz vizije »I feel Slovenia« oz. »Slovenijo čutim«, pod katero se oglašuje slovenski turizem v spodnjem besedilu. Z opisom vzroka in posledice predstavite en predlog za turistični razvoj Bohinja v skladu s to vizijo.

*V Sloveniji je zelena več kot le barva; je »**slovenska zelena**«, ki izraža ravnotežje med umirjenostjo narave in prizadenvnostjo Slovencev. Govori o neokrnjeni naravi in naši osredotočenosti, da jo tako tudi ohranimo. Simbolizira ravnotežje življenjskega sloga, ki združuje prijetno vznemirjenost, s katero izpolnjujemo osebne želje, s skupno vizijo, da gremo naprej, z naravo. Slovenska zelena opisuje tudi našo usmerjenost v elementarno, v to, kar čutimo pod svojimi rokami.*

In ne nazadnje, slovenska zelena govori o skladnosti vseh čutov, s katerimi Slovenijo doživljamo.

Spomin na Slovenijo združuje vonj gozda, žuborenje potoka, presenetljiv okus vode in mehkobo lesa.

Slovenijo čutimo.

I FEEL
SLOVENIA

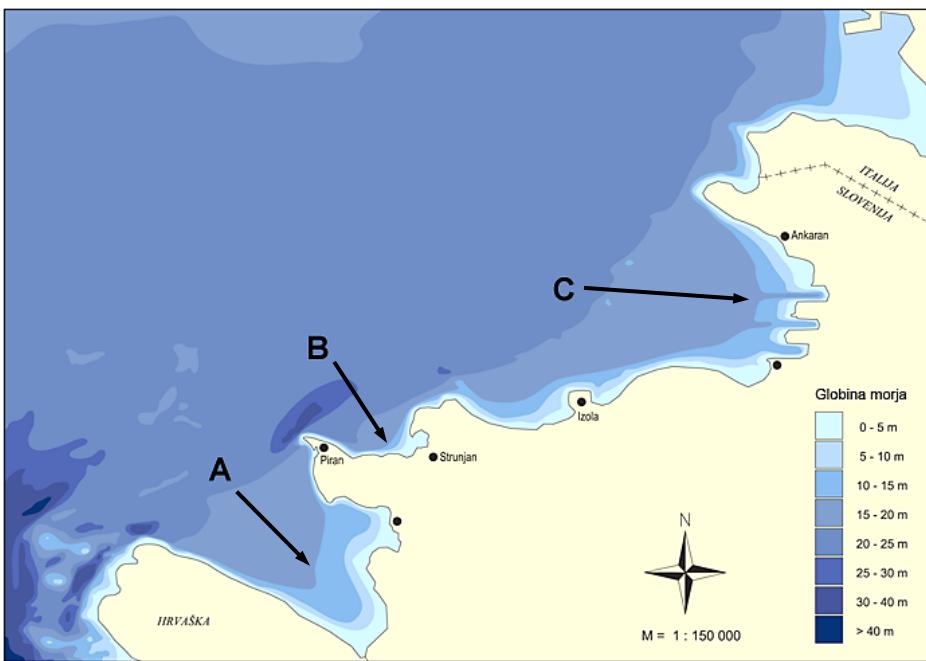
SLOVENIJO
ČUTIM

(Vir: http://www.slovenia.info/pictures/TB_board/attachments_1/2012/Strategija_turizem_sprejeto_7.6.2012_14561.pdf. Pridobljeno: 27. 3. 2016.)

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 1

17. Na sliki 5 so s črkami A, B in C označeni trije zalivi. Izpišite črko zaliva, v katerem je slovensko pristanišče, in črko zaliva, v katerem je turistični kraj z najvišjim številom prenočitev.

Slika 5

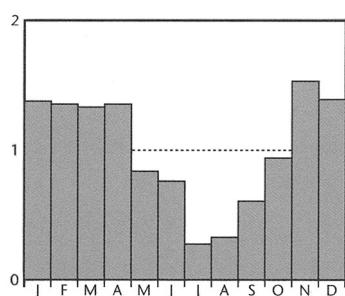
(Prirejeno po: http://www.hidrografija.si/images/p1/STR_14_Slika02.png. Pridobljeno: 7. 4. 2016.)

Slovensko pristanišče: _____

Turistični kraj: _____

(2 točki)

18. Imenujte rečni režim ene izmed slovenskih rek, ki ga prikazuje slika 6, in vremenotvorno središče, ki odločilno vpliva na višji vodostaj reke.

Slika 6

(Prirejeno po: Senegačnik, J., Drobnjak, B., 2013: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 128. Modrijan. Ljubljana)

Rečni režim: _____

Vremenotvorno središče: _____

(2 točki)

19. Obkrožite črki pred dvema pravilnima trditvama o Obsredozemskih pokrajinah.

- A V pokrajini med Vipavsko dolino in Tržaškim zalivom so vodoprepustne kamnine, delane vrtače, kraške Jame in velika kraška polja.
 - B Površinske in podzemne reliefne oblike so nastale na kraški planoti, kjer je značilno podzemno pretakanje vode.
 - C Prevladuje gričevje z vmesnimi dolinami, kjer se je razvila rečna mreža z rodovitnimi evtričnimi rjavimi prstmi.
 - D Flišne pokrajine so večinoma nastale na plasteh laporja in peščenjaka, ki sta odporna prot eroziji in zato počasi razpadata.

(2 točki)

20. Pojasnite eno značilnost burje v Obsredozemskih pokrajinah.

© 2014 Pearson Education, Inc.

(2 točki)

21. Pojasnite dve okoljski posledici litoralizacije.

1 _____

2 _____

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 2

22. K vsaki pokrajini napišite tisto mesto, ki leži v njej. Izbirajte med navedenimi.

Mežica Trbovlje Škofja Loka Laško Vrhnika

Ljubljansko barje: _____

Pohorsko Podravje: _____

(2 točki)

23. Imenujte gospodarsko dejavnost, ki je najbolj spremenila površje Velenjske kotline, in opišite pozitiven vpliv teh sprememb na razvoj turizma v pokrajini.

Gospodarska dejavnost: _____

Opis: _____

(2 točki)

24. Pri vsaki trditvi obkrožite pokrajino, ki jo trditev pravilno opisuje.

Najvišji deli so zgrajeni iz kamnin mezozojske starosti.

Pohorje Posavsko hribovje Brkini

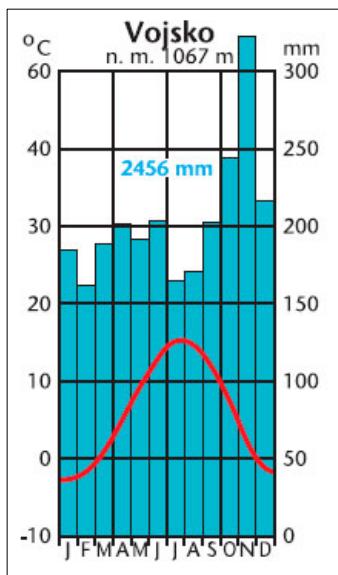
Neprepustne magmatske kamnine so omogočile nastanek šotnih barj.

Ljubljansko barje Pohorje Pokljuka

(2 točki)

25. Slika 7 prikazuje značilnosti podnebja Idrijsko-Cerkljanskega hribovja. Pojasnite vzrok za veliko letno količino padavin na tem območju.

Slika 7

(Vir: Senegačnik, J., 2010: Slovenija 2, geografija za 4. letnik gimnazij, str. 38. Modrijan. Ljubljana)

(2 točki)

26. Slika 11 na barvni prilogi prikazuje eno od pokrajin v severnem delu Ljubljanske kotline. Z opisom vzroka in posledice pojasnite vpliv prsti na prevladujočo rabo tal v pokrajini.

(2 točki)

Prazna stran

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 2)

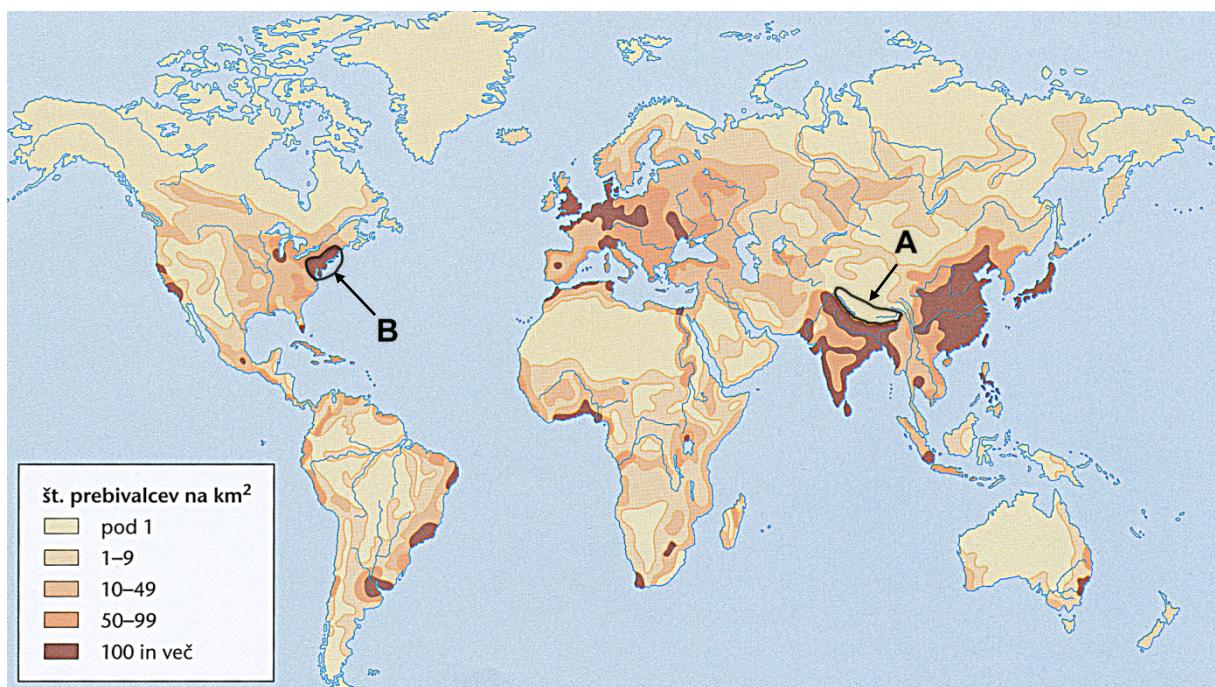
Slika 8

(Vir: Godec, G., in drugi, 2006: Slovenija – družbenogeografske značilnosti. Elektronski vir. Svarog. Miklavž na Dravskem polju)

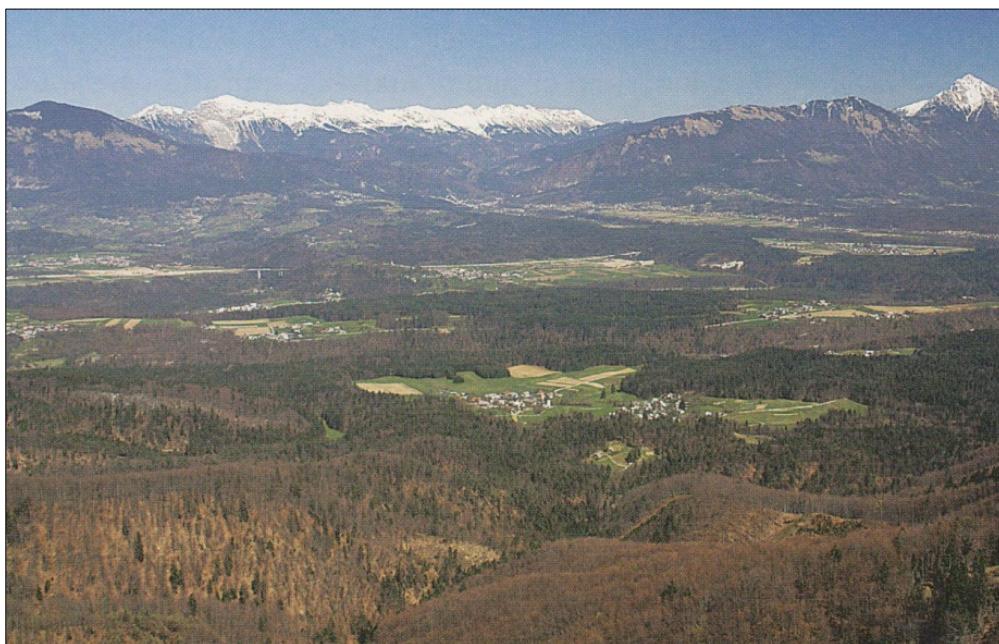
Slika 9

(Vir: Godec, G., in drugi, 2006: Slovenija – družbenogeografske značilnosti. Elektronski vir. Svarog. Miklavž na Dravskem polju)

Slika 10

(Prijevano po: Senegačnik, J., Drobnjak, B., 2013: Obča geografija, za 1. letnik gimnazij, str. 138. Modrijan, Ljubljana)

Slika 11

(Vir: Senegačnik, J., 2010: Slovenija 2, geografija za 4. letnik gimnazij, str. 58. Modrijan. Ljubljana)